

«ҚАЗІРГІ МЕКТЕПТЕРДЕГІ БИОЛОГИЯЛЫҚ БІЛІМ» атты
биология пәнінің мұғалімдеріне арналған республикалық
оқу-әдістемелік білім беру семинар

МАТЕРИАЛДАРЫ

17-18 наурыз 2017 жыл

МАТЕРИАЛЫ

республиканского учебно-методического обучающего семинара
«БИОЛОГИЧЕСКОЕ ОБРАЗОВАНИЕ В СОВРЕМЕННОЙ ШКОЛЕ»
для учителей биологии

17-18 марта 2017 года

**МАЗМУНЫ
СОДЕРЖАНИЕ**

Тулеуханов С.Т. Кіріспе сөз.....	3
Атанбаева Г. Қ., Төлеуханов С.Т., Аблайханова Н.Т., Кулбаева М.С., Түсүпбекова Г.А., Мурзахметова М.К., Маутенбаев А.А. Физиология пәнінен студенттердің білім сапасын арттыруда жаңа технологияларды пайдаланудың тиімді әдіс-тәсілдері.....	4
Атанбаева Г.Қ., Төлеуханов С.Т., Аблайханова Н.Т., Кулбаева М.С., Түсүпбекова Г.А., Маутенбаев А.А., Еланцев А.Б. Студенттердің оқу үрдісіне бейімделу барысындағы тыныс алу көрсеткіштерін зерттеу әдісі.....	7
Торманов Н.Т., Атанбаева Г. Қ. Жануарлар физиологиясы негіздері және биотехнология пәнінің аралық байланысын ашып көрсету оқу әдістемесі.....	9
Атанбаева Г.Қ., Жаманбаева Г.Т., Аязбаева Г.Б., Оралханова М., Абдрахманова Д.Қ. Оқушылардың оқу процесіне бейімделу барысындағы гемодинамикалық көрсеткіштерін зерттеу.....	11
Атанбаева Г.Қ., Мурзахметова М.К., Аязбаева Г.Б., Түсіпжан М., Абдрахманова Д.Қ. Жас өспірімдердің оқу процесіне бейімделу барысындағы қанайналу көрсеткіштерін зерттеу	14
Атанбаева Г.Қ., Төлеуханов С.Т., Маутенбаев А.А., Еланцев А.Б. Түсіпжан М., Оралханова М. Биология пәнін жаңа ақпараттық технологиялар арқылы өткізе отырып жоғары сынып оқушыларының есте сақтау қабілетін зерттеу	18
Торманов Н.Т., Төлеуханов С.Т., Атанбаева Г. Қ. Пән аралық байланыстар, олардың сабақтың сапасын арттырудағы рөлі.....	22
Малибаева А.Е., Бактыбаева Л.К., Кулбаева М.С. Современные методы преподавания в школе с применением информационно-коммуникационных технологий.....	25
Kirgizbayeva A.O., Baktybaeva L.K. Forming of cognitive activity of students of institution of higher learning.....	27
Малибаева А.Е., Кашкынова Н.Ж., Бактыбаева Л.К. Мектептегі биология пәнінен сабақ берудегі жаңа технологиялар.....	29
Усенгалиева Н., Бактыбаева Л.К., Кулбаева М.С. Оценка здоровья респираторной системы у студентов акмолинской и алматинской областей.....	31
Нурахмет Ф.О., Бактыбаева Л.К. Алматы қаласы студенттердің оқу процеске бейімделу мен гематологиялық көрсеткіштері	34
Махат Н.М., Бактыбаева Л.Қ. Заманауи ақпараттық құралдардың сезім мүшелеріне әсері және студенттердің көру өткірлігі.....	41
Гумарова Л.Ж., Кулбаева М.С., Жылқыбаева Ә., Талдыбай А. Оқу барысында реттеуші, танымдық, коммуникативтік оқу әрекеттерінің дамуы.....	44
Сраилова Г.Т., Швецова Е.В., Аскарова З.А., Мурзахметова М.К. Интеграции науки и образования на примере преподавания Физиологии человека и животных в казну им. аль-фарابي	46
Сраилова Г.Т., Аскарова З.А., Мурзахметова М.К. Организация и формы самостоятельной работы студентов.....	48
Аскарова З.А., Сраилова Г.Т., Мурзахметова М.К., Гумарова Л.Ж. Организация самостоятельной работы студентов (СРС) по дисциплине «Физиология человека и животных	52
Аскарова З.А., Мурзахметова М.К., Сраилова Г.Т., Жапаркулова Н.И. Подготовка студентов к научно-исследовательской деятельности в условиях инновационного развития образования	54
Дошанова Б.К., Мурзахметова М.К., Сраилова Г.Т., Аскарова З.А. Психолого-педагогическая адаптация студентов младших курсов к учебному процессу.....	57
Казанцева Е.Г., Швецова Е.В. Проблемы формирования биологических понятий в школе	60
Тулеуханов С.Т., Швецова Е.В., Түсүпбекова Г.А., Кулбаева М.С. Современные требования к формированию новых образовательных программ для инновационного биомедицинского кластера университета.....	62
Швецова Е.В., Аблайханова Н.Т., Кулбаева М.С., Сраилова Г.Т., Тулеуханов С.Т. Учет требований работодателей при подготовке магистрантов по специальности бм011300 – биология	64
Швецова Е.В., Аблайханова Н.Т., Кулбаева М.С., Тулеуханов С.Т. Менеджмент университета и проблемы составления расписания учебных занятий.....	67

ОҚУ БАРЫСЫНДА РЕТТЕУШІ, ТАНЫМДЫҚ, КОММУНИКАТИВТІК ОҚУ ӘРЕКЕТТЕРІНІҢ ДАМУЫ

Гумарова Л.Ж., Кулбаева М.С., Жылқыбаева Ә., Талдыбай А.

Мұғалімдер съезінде еліміздің президенті Н.Ә.Назарбаев «Қазақстанның болашағы – бүгінгі жастар. Сіздер оларға қалай білім берсеңіздер, Қазақстан сол деңгейде болады» деген еді. Ендеше оқушыға білім, білік дағдыларын беріп қана қоймай, ол өзгеріп тұратын нарық жағдайына тез бейімделе алатын, түрлі ақпараттарды өзі іздеп тауып, оны тиімді пайдалана алатындай етіп тәрбиелеу қазіргі заманның маңызды талабы.

Ендеше бүгінгі мектеп партасында отырған оқушыларға ғылыми білім беру оларды әлемдік мәдениет жетістіктерімен сусындату шығармашылық қабілетті жеке тұлға етіп қалыптастыру мұғалімдерге жаңа талаптар қояды. Биология ғылымы өте қызықты да күрделі құбылыстары мен заңдылықтарын ұғындырып, сапалы білім беру мұғалімнен үлкен шеберлікті талап етеді.

А.Г.Асмоловтың жетекшілігімен жасалынған оқу әрекеттерін дамыту тұжырымдамасына талдау жасай отырып, біз оқу әрекеттеріне төмендегідей анықтама бердік [1]. Кең мағынада алатын болсақ бұл оқу білігі, яғни, жаңа әлеуметтік тәжірибелерді меңгеру жолында өзбетінше дамудағы тұлға қабілеті. Ал, тар мағынада алатын болсақ, –бұл, олардың жаңа білім мен білікті өзбетінше меңгеру қабілеттерін қамтамасыз ететін оқушылардың оқу әрекетінің жиынтығы [1].

Сонымен оқу әрекеті – бұл, әлеуметтік және өмірлік мәні бар білім жетістіктеріне бағытталған кіріктірілген сипаттағы жан-жақты, көпқызметті оқу әрекеттері болып табылады.

Оқу әрекеттері тұлғалық, реттеуші, танымдық, коммуникативті болып бөлінеді. Осы аталған оқу әрекеттерінің ішінде біз, келесі түрлеріне нақты тоқталамыз. Мысалы *реттеуші* оқу әрекетіне және оның сипаттамасына тоқталатын болайық. Оқу үрдісінде оқушыларды қамтамасыз етеді: олардың оқу әрекеттерін ұйымдастыру, яғни, мақсат қоя біледі; жоспарлай алады; болжай алады; бақылау жүргізе алады; өз жұмыстарына түзету жүргізеді, бағалай алады; өзін-өзі реттейді. Жаңа оқу мақсаты мен міндеттерін қоя білу: мақсатқа жету жағдайын талдай алады; соңғы нәтижені ескере отырып мақсаттың реттілігін анықтай алады; мақсатқа жетудің балама тәсілдерін бөліп көрсете алады; жоспар құра алады және әрекет реттілігін анықтай алады, игерілетін білім нәтижесін болжай алады; өз уақытын бақылау және оны басқара біледі; әрекет тәсілдері мен нәтижесі бойынша бақылауды жүзеге асыра алады; оқу және танымдық әрекеттерді өзінше реттей алады; эмоционалдық жағдайын өз бетінше реттей алады; өз рефлексияларын жүзеге асыра алады.

Танымдық оқу әрекетіне сипаттама: ақпаратпен жұмыс істей біледі және оны іздеудің әртүрлі тәсілдерін біледі; Мәтінді қабылдауды қамтамасыз етеді; Мағыналық оқуды дамытуды қамтамасыз етеді; Оқу міндеттерін шешудің тиімді тәсілдерін іздеуге бағытталады. Қарапайым логикалық әрекеттер (талдау, жинақтау, салыстыру, жинақтау және т.б.), логикалық операциялардың құрамы, (терістеуді, бекітуді және қарсы пікір айта білу; себеп-салдар байланысын құру; болжам ұсыну және оны негіздеу).

Танымдық оқу әрекетіне мысалдар: қажетті мәліметтердің көздерін анықтау; Ақпаратты іздеу әдістерін қолдану; мағыналық оқытуды дамыту; танымдық мақсаттарды өзбетінше құрастыру; нысандар және құбылыстар, үрдістердің байланысы туралы болжамдарды ұсыну; меңгерілген ақпараттар негізінде болжамды бекіту; нысандарды моделдеу, оны шешу тәсілдерін құрастыру; ақпараттарды бір түрден екінші түрде ауыстыру (кесте, мәтін), тезис, жоспар құру; талдауды құрастыру, оқып отырған нысанды талдау; синтездеу, яғни, жеке элементтерді біртұтас етіп біріктіру; салыстыру үшін өлшем таңдау; нысандарды жіктеу; логикалық талдауларды құру; қорытынды жасай білу; жұмыс барысында айқындалған, байланыстарды, үрдістерді, құбылыстарды түсіндіру; фактілерге сүйене отырып дәлелдеу.

Коммуникативтік оқу әрекеттері сипаттама: топта оқу әрекеттерін өзбетінше ұйымдастыру; әлеуметтік құзыреттілікті қамтамасыз етеді, яғни, басқа адамдардың көзқарасымен, әрекеттерімен келісу; дұрыс, сауатты, өз ойын толық жеткізу, өз серіктесінен ақпаратты дұрыс қабылдау сияқты қарым-қатынастарды қамтамасыз етеді; бірлескен әрекеттерді орындауға, рөлдерді бөлу, жоспарлау, бір-бірінің әрекетін бақылау, өзін, және серігін қадірлеуді жүзеге асыру. Коммуникативтік оқу әрекеттерінің мысалдарына келесіні жатқызуға болады:

Мұғаліммен және оқушылармен оқу қарым-қатынасын жоспарлау және ұйымдастыру; сөйлесімге түсу, проблеманы ұжыммен талқылау; өз ойын жеткізуде, өз позициясын жеткізу үшін тиімді тіл құралдарын қолдану; өз ойын және серігінің көзқарастарын жүйелеу; топпен жұмыс